

လံာ်တၢ်မၤလိလီၤကဝီၤတၢ်မုၢ်လၢၤတဖၣ်

ဒ်သိးကဖျိထီၣ်ကွီၤအဂီၢ်, ကွီၤဖိတဖၣ်ကဘၣ်ဒီးန့ၢ်တၢ်မၤလိတြိးဟ်ဖျိၣ် ၂၂ ဩဒူး, လၢအပၣ်ယုၣ် ၃ ဩဒူးလၢစဲအုၣ်ဖဲတၢ်ဖျိထီၣ်ကွီၤအပတီၢ်-လံာ်တၢ်မၤလိတခါကဘၣ်မုၢ်ခိဖျိဘၣ်ယးတၢ်မၤလိန့ၢ်ဆၢၣ်(ကီၢ်စဲၣ်တၢ်ဒီးစးတဖၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ဖျါအဂ့ၢ်ပိညါ, တၢ်ယုၣ်ညါမၤလိကသံၣ်ကသိးဒီးကသံၣ်, မ့တမ့ၢ်ကသံၣ်ကသိး)ဒီးလံာ်တၢ်မၤလိတဘၣ်ကဘၣ်မုၢ်ခိဖျိတၢ်မုၢ်တၢ်မဲအခိၣ်ကယၤ(ကီၢ်စဲၣ်တၢ်ဒီးစးတၢ်မုၢ်ပိညါ)န့ၢ်လီၤ. လံာ်တၢ်မၤလိသၢဘၣ်တဘၣ်ကမ့ၢ်တၢ်သးသမ့စဲအုၣ်, နီၢ်ခိကွၢ်ဂီၤစဲအုၣ်, မ့တမ့ၢ်လံာ်လၢတၢ်ယုၣ်ထုၤအိၣ်သ့န့ၢ်လီၤ. ဖဲလံာ်တၢ်မၤလိအဂၤတဖၣ်တလိၣ်ဘၣ်ဘၣ်ဆၢၣ်, တၢ်ဟ့ၣ်ကုၣ်အစဲသ့ၣ်နီၢ်နီၢ်န့ၢ်လီၤ. ဝံသးစုထံၣ်လိာ်သးဒီးန့ၢ်ကွီၤအပုၤဟ့ၣ်ကုၣ်တၢ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်ထွဲလံာ်တၢ်မၤလိလၢတၢ်ဟ့ၣ်လီၤတဖၣ်, လၢပၣ်ယုၣ်တၢ်စီၣ်ခိအပတီၢ်(AP) လံာ်တၢ်မၤလိတဖၣ်န့ၢ်လီၤ.

ကွီၤဖိလၢဟံးန့ၢ်ကီၢ်စဲၣ်တၢ်ဒီးစးတၢ်ဖျိထီၣ်ကွီၤအပတီၢ်လၢစဲအုၣ်လံာ်တၢ်မၤလိတဖၣ်ကဘၣ်မၤဝဲကီၢ်စဲၣ်ဟ်ပနီၣ်တၢ်ယုၣ်ညါမၤကွၢ်တၢ်လၢလၢပျဲပျဲဒ်သိးကကတဲာ်ကတီၤကွီၤဖိတဖၣ်လၢကီၢ်စဲၣ်အတၢ်ဒီးစးတဖၣ်လၢဘၣ်ထွဲလိာ်သးဒီးစဲအုၣ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်အံၤပၣ်ယုၣ် ၁၂၀၀ မံးနံးစုအတၢ်ယုၣ်ညါမၤကွၢ်အတၢ်လဲၤခိဖျိယုၣ်ဒီးတၢ်ယုၣ်ညါမၤကွၢ်အတၢ်ဟ်ဖျါတဖၣ်လၢအလီၤသ့ၣ်မံးမုၢ်န့ၢ်လီၤ.

ကွီၤဖိလၢတမၤဝဲလံာ်တၢ်မၤလိအခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိလၢလၢပျဲပျဲဘၣ်တဖၣ်တၢ်ကမၤမၤသကိးတၢ်လၢတၢ်မၤပျဲကွၢ်တြိးဒီးအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကွၢ်တဖၣ်လၢကမၤပျဲကွၢ်တြိးဒီးတဖၣ်န့ၢ်လီၤ. အိၣ်သးလၢလံာ်တၢ်မၤလိလၢကွီၤဖိကဘၣ်လိၣ်မၤပျဲတဖၣ်အဖိခိၣ်, တၢ်မၤပျဲကွၢ်တြိးဒီးကဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအိၣ်ခိဖျိခိၣ်ဖျါထၢၣ်အကျိၤအကျဲ, ဖဲတၢ်ကီၢ်ခါကွီၤအကတီၢ်, မ့တမ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်နံးဖးသီဖဲကွီၤန့ၢ်အကတီၢ်န့ၢ်လီၤ.

လၢစဲအုၣ်လံာ်တၢ်မၤလိပုၤခဲလၢာ်, ကွီၤဖိတဖၣ်က

- သုတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒူးတၢ်ပာ်ထံနီၤဖး, ဖဲအုၣ်တၢ်ယုၣ်ညါ, ဒီးဖဲအုၣ်အတၢ်သ့ၣ်ညါလၢတၢ်တုတၢ်အကွၢ်အဂီၢ်ဒ်သိးကဒူးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သံကွၢ်, ယုတၢ်စံးဆၢ, ဒီးထူးထီၣ်တၢ်အစၢတဖၣ်
- တဲဖျါထီၣ်ဒီးရဲၣ်သဲကတီၤတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ဟံးတဖၣ်(အဒိ, တၢ်ကွၢ်တၢ်ဂီၤ, လံာ်တီၤဖျါ, တၢ်ရဲၣ်လီၤနီၣ်ဂံၢ်တဖၣ်)ဒီးတဲဖျါထီၣ်တၢ်ရဲၣ်သဲကတီၤတၢ်ဂ့ၢ်ထၢၣ်ဒ်သိးကထီၣ်သတြိၤတၢ်အစၢလၢဘၣ်တၢ်တဲဆိဟ်လၢတၢ်ဆိကမိၣ်တယာ်ဟ်စၢဒီးတၢ်ဂဲထီၣ်သးအစၢနီၣ်နီၣ်- ကွၢ်တၢ်ကွၢ်လၢမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲလၢတၢ်တဲဖျါထီၣ်လၢတၢ်တဲဆိဟ်အိၣ်သးလၢမနုၤအဖိခိၣ်
- န့ၢ်ဟံးဒီးမၤဘၣ်ဒီးဖဲအုၣ်အတၢ်ဆိကမိၣ်, တၢ်သိၣ်တၢ်သိမိၢ်ပျဲ, ဒီးတၢ်ဘျၢမိၢ်ပျဲတဖၣ်ဘၣ်ထွဲတၢ်မၤလိန့ၢ်ဆၢၣ်ဒီးတၢ်မုၢ်တဲခိၣ်ယၤ, ဒီးသ့ၣ်ညါဟ်ပနီၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်ပူၤကွံာ်အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်လၢစဲအုၣ်အတၢ်ထံၣ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်

တၢ်ပူၤညါ(တၢ်မုၢ်တဲခိၣ်ယၤ)(လံာ်တၢ်မၤလိ ၁ ဩဒူး)
ကီၢ်စဲၣ်တၢ်ဒီးစးကဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအိၣ်ဖဲလံာ်တၢ်မၤလိကတၢ်အံၤန့ၢ်လီၤ.
လၢတၢ်မုၢ်ပိညါပူၤ, ကွီၤဖိတဖၣ်က

- န့ၢ်ဟံးလၢတၢ်မုၢ်တဲခိၣ်ယၤဒီးသိး/ လီၤဆိလိာ်သးလၢတမံးဒီးတမံးဒီးတၢ်လၢတအိၣ်မုတဖၣ်
- မၤလိလၢတၢ်သးသမ့အိၣ်တဖၣ်န့ၢ်သၢတၢ်လီၤစၢလီၤသ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကွၢ်ခိဖျိကွဲတဖၣ်အဟဲကဲထီၣ်တၢ်ဆိလီၤပာ်လီၤဒီးအကျိၤအကျဲလၢအဆၢတလီၤတုၣ်လၢမိၢ်ပျဲဒီးအစၢအသ့ၣ်တဖၣ်အဘၣ်စၢ
- ကွၢ်ယုၣ်ညါတၢ်သးသမ့အိၣ်ဒီးအစၢအသ့ၣ်တခါစုာ်စုာ်ဆိတလဲသးလၢတကတီၢ်ဘၣ်တကတီၢ်
- ဝဲာ်ထံနီၤဖးတၢ်အိၣ်မုစိာ်မုစိာ်ဂဲလၢအဆၢတလီၤတုၣ်ခိဖျိတၢ်ဒူးလီၤစၢလီၤသ့ၣ်ဒီးတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ်
- န့ၢ်ဟံးလၢတၢ်မုၢ်တဲခိၣ်ယၤဒီးယာ်တၢ်စိတၢ်ကမိၢ်ပျဲသိးသိးလၢကမိာ်မုစိာ်ဂဲလၢတၢ်အိၣ်မု
- ယိထံသ့ၣ်ညါတၢ်မုၢ်တၢ်ဘိဒီးဆၢဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်ဒီးသန့ထီၣ်သးလိာ်သးဒီးခိၣ်ယၤဝးတရံးဒီးလဲၣ်
- မၤတၢ်ကွၢ်ထံကွၢ်ဆဲးဘၣ်ထွဲခိဖျိပုၤကညိတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲအယိအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်လၢတၢ်မုၢ်တဲခိၣ်ယၤ

လံာ်ခဲအုၣ် ၉-၀၂

ဒ်သိးကဖျိထီၣ်ကွီၤအဂီၢ်, ကွီၤဖိတဖၣ်ကဘၣ်ဖျိကီၢ်စဲၣ်တၢ်ဒီးစးတဘၣ်လၢလံာ်စဲအုၣ်န့ၢ်လီၤ. ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤန့ၢ်ယုၣ်လီၤကီၢ်စဲၣ်တၢ်ဒီးစးဟ်ဖျါလၢလံာ်တဖၣ်-

- တၢ်မၤလိန့ၢ်ဆၢၣ်-: ဟီၣ်ခိၣ်ဖျါအဂ့ၢ်ပိညါ
- တၢ်မၤလိန့ၢ်ဆၢၣ်-: တၢ်မၤလိကသံၣ်သိးဒီးကသံၣ်
- တၢ်မၤလိန့ၢ်ဆၢၣ်-: တၢ်ယုၣ်ညါမၤလိန့ၢ်ဆၢၣ်
- တၢ်မုၢ်တဲခိၣ်ယၤ-: တၢ်မုၢ်ပိညါ

ဘၢဖလိၣ်ပဒိၣ်ကွီၤအကွီၤဖိတဖၣ်ဟံးန့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ဟ်ပနီၣ်တၢ်သမံသမိးလၢအဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ်ဒ်သိးကထီၣ်သတြိၤအစဲသ့ၣ်အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ဆူလံာ်စဲအုၣ်အတၢ်ဟ်ပနီၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.

ကွီၤဖိတဖၣ်လၢသးအိၣ်ဒီးန့ၢ်ကီၢ်စဲၣ်တၢ်ဒီးစးဖျိလံာ်အုၣ်သးယုၣ်ဒီးတၢ်တလၢကွံာ်တၢ်ဟ်ပနီၣ်ကဘၣ်ဖျိကီၢ်စဲၣ်တၢ်ဒီးစးလိးဘၣ်လၢအမးကဘၣ်မုၢ် ၆၅ ဒီးအဖိခိၣ်-တၢ်တဖၣ်အံၤအကျိၤကဘၣ်ပၣ်ယုၣ်လံာ်တၢ်သးသမ့စဲအုၣ်ဒီးလံာ်စဲအုၣ်တၢ်မၤလိန့ၢ်ဆၢၣ်အတၢ်ဒီးစးတဘၣ်န့ၢ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၢ်, ကွီၤဖိကဘၣ်ယုထၢအါထီၣ်ခံတြိးဒီးလၢကွီၤအါန့ၢ်အကလံးကွီၤ (LOTE) ဒီးလီၤကဝီၤဒဲးဒဲးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သမံသမိး B LOTE အတၢ်ဒီးစးမ့တမ့ၢ်ယံာ်ယုနံးလၢဒဲးလၢကွၢ်သ့မ့တမ့ၢ်သးသမ့တစီၤတၢ်မၤဒီးစးဖိကဟၣ်ကုၣ်သ့(CTE) လၢအပိာ်ထွဲလိာ်သးန့ၢ်လီၤ.

ကွီၤအပုၤဟ့ၣ်ကုၣ်တၢ်တဖၣ်ဟ့ၣ်လီၤအါထီၣ်တၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်လၢအပၣ်ယုၣ်တၢ်ယုထၢတဖၣ်လၢကွီၤဖိဆိတလဲကွီၤတၢ်မၤလိအကျိၤအကျဲအဂၤ, မ့တမ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်လၢကဝီၤအလီၤအလၢတဖၣ်သ့န့ၢ်လီၤ.

ဝဲၤအးလၢတၢ်သိၣ်လိန့ၢ်လီၤ
ဘၢဖလိၣ်ပဒိၣ်ကွီၤတဖၣ်

လိပ်စာအုပ်

၉-၁၂

တၢ်ဟ့ၣ်က့ၢ်ဆူမိၢ်ပၢ်တဖၣ်အဂီၢ်

ပျၢလိၣ်ဘိဖိတဖၣ်န့ၢ်ဘျးန့ၢ်ဖျိၣ်ခိဖျိတၢ်မံလၢဘၣ်တၢ်ရဲၣ်က့ၢ်ဟံၣ်အိၣ်ညိၣ်န့ၢ်လီၤ.

မၤလိၤဆိၣ်ပၢ်နီၣ်တၢ်လီၤလၢကမၤဟံၣ်တၢ်မၤန့ၣ်တက့ၢ်. ကွီဖိတဖၣ်ကြးမၤကွီတၢ်မၤကိးန့ၢ်. ဖဲအဝဲသ့ၣ်ကွီတၢ်မၤမ့ၢ်န့ၢ်တတုၤဘၣ်သန့က့ၢ်န့ၣ်တက့ၢ်. ကွီဖိတဖၣ်ကွၢ်ကၤဒါက့ၢ်တၢ်ကွဲးနီၣ်လၢဘၣ်တၢ်ကွဲးနီၣ်အိၣ်ဖဲကွီအဆၢကတီၢ်မ့တမ့ၢ်ဖးကွီလံာ်အလံာ်ဖးန့ၣ်လီၤ.

ခိးကွၢ်ဒီးမ့ၢ်လၢကွီဖိတဖၣ်ကလုၤမၤက့ၢ်တၢ်မၤလၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ထီၣ်ကွီဘၣ်အန့ၢ်န့ၣ်တက့ၢ်. မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးသကိးအိၣ်တတီၤယီၤလၢကသံကွၢ်အိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်ခါ. မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်ကသ့ၣ်န့ၢ်ဖးသိလိာ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်အသရၣ်/မ့ၢ်ခါ. မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်မၤပျဲၤက့ၢ်တၢ်ယုသ့ၣ်ညါမၤက့ၢ်အမံးန့ၢ်လၢအလိၣ်တဖၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်တချးန့ၢ်ဘၣ်အိၣ်ခါ.

တဘၣ်ဆိကမိၣ်လၢတကြးဒီးန့ၣ်ဖိမုၣ်ဘၣ်န့ၣ်တဂ့ၤ. ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၢပိာ်ခါဒီးပိာ်မုၣ်တဖၣ်လၢကလုၤယုသ့ၣ်ညါဖဲအ့ၣ်အတၢ်ဖဲတၢ်မၤ, စ့အ့ၣ်ပိညါ, ဒီးစးဖိကဟၣ်ပိညါတဖၣ်တက့ၢ်. ဖးဘၣ်ထွဲပိာ်ခါဒီးပိာ်မုၣ်ဖဲအ့ၣ်ဖိတဖၣ်လၢအမံးဒိၣ်သ့ၣ်ဒိၣ်တဖၣ်တက့ၢ်.

ခိးကွၢ်န့ၣ်ပုၤကွီဖိအတီၤပတီၢ်ဒီးတၢ်ထီၣ်ကွီအတၢ်မၤနီၣ်ခိဖျိဘၢဖလိၣ်ပဒိၣ်ကွီတဖၣ်မိၢ်ပၢ် Portal န့ၣ်တက့ၢ်.

မၤလိၤတၢ်ဒ်သိးကွီဖိတဖၣ်ကရဲၣ်သဲကတီၢ်တတက့ၢ်. အဝဲသ့ၣ်ကွဲးနီၣ်တၢ်ခိဖျိအိၣ်လဲမ့ၢ်ဂုၤလၢလံာ်ကွဲးနီၣ်တၢ်ပုၤမ့ၢ်ဂုၤ, အဝဲသ့ၣ်ကလိၣ်အကျိၤအကျဲတခါခါလီၤ.

သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်လၢလံာ်ဖဲအ့ၣ်ပၣ်ယုာ်ဒီးတၢ်မၤက့ၢ်ဒီးတၢ်ကမၣ်-ဒ် Thomas Edison တဲတဘျီအသိး, “ယတအိၣ်ဒီးတၢ်တၢ်ယုာ်အဘျီ ၁၀,၀၀၀ ဘၣ်. ... ယမၤန့ၢ်တၢ်ခိဖျိတၢ်အုၣ်ယသးလၢက့ၢ်အဘျီ ၁၀,၀၀၀ တမၤတၢ်ဘၣ်.”

ဟီၣ်ခိၣ်ဖျိအဂီၢ်ပိညါ (လံာ်တၢ်မၤလိ ၁ ခြံးဒုး)
ကီၢ်စဲၣ်တၢ်ဒီးစးကဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤဖဲလံာ်တၢ်မၤလိအံၤကတၢ်န့ၣ်လီၤ.
လၢလံာ်ဟီၣ်ခိၣ်ဖျိအဂီၢ်ပိညါပုၤအံၤ, ကွီဖိတဖၣ်က

- န့ၢ်ပၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ဖျိဒီးမုၣ်ပိာ်လီၤလၢအလီၤတီၢ်လီၤဆိဘၣ်တၢ်တဲဖျါထီၣ်အိၣ်သ့ၣ်ခိဖျိန့ၣ်ဆၢတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဘၣ်ထွဲလိာ်သးဒီးတၢ်ထံၣ်ဆိတၢ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သိတဖၣ်
- ဟံၣ်ဖျါထီၣ်လၢတၢ်လီၤတီၢ်လီၤဆိအါကလုၣ်လၢပက့ၢ်ထံက့ၢ်ဆးလၢဟီၣ်ခိၣ်ပၣ်ယုာ်တၢ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤသကိးလၢတၢ်က့ၢ်ဂျဲလိာ်သးဒီးကလံၤ, ထံ, ဒီးဟီၣ်ခိၣ်ကပိာ်အဘၣ်စၢ
- က့ၢ်ထံက့ၢ်ဆးလၢတၢ်အသံးအကၢ်ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၣ်လၢတၢ်အဖျၢၣ်ဖိတဖၣ်လၢတၢ်အကံၢ်အစိတဖၣ်ဆၢတဲာ်န့ၢ်ဆၢတဲာ်အသံးအကၢ်ဒီးအတၢ်ခိၣ်ဆၢက့ၢ်လၢတၢ်က့ၢ်ထံတၢ်ဆးအိၣ်သ့
- မၤတၢ်မၤက့ၢ်တဖၣ်လၢဘၣ်ထွဲတၢ်ထီၣ်ဒုးမုၣ်ခိၣ်ကလံၤပိညါ, မုၣ်ခိၣ်ကလံၤသိၣ်ဂီၤ, ဟီၣ်ခိၣ်ပိညါ, မုၣ်ပိာ်ပိညါ

တၢ်မၤလိကသံၣ်ကသိဒီးကံသဝံ(လံာ်တၢ်မၤလိ ၁ ခြံးဒုး)
ကီၢ်စဲၣ်တၢ်ဒီးစးကဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤဖဲလံာ်တၢ်မၤလိအံၤကတၢ်န့ၣ်လီၤ.
လၢတၢ်မၤလိကသံၣ်ကသိဒီးကံသဝံအပူၤ, ကွီဖိတဖၣ်က

- ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်လၢဂံၢ်သဟီၣ်အက့ၢ်အဂီၤတဖၣ်အိၣ်ဝဲ-; ဖဲတၢ်အက့ၢ်အဂီၤတဖၣ်ဆိတလဲသး, ဂံၢ်သဟီၣ်ဘၣ်တၢ်ပၢ်ကီၤယၢ်အိၣ်
- ဖဲထံနီၤဖးဂံၢ်သဟီၣ်, တၢ်အသံးအကၢ်မၤဘၣ်ထွဲလိာ်သးယၢ်ခိယၢ်ခိဖျိတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါတဖၣ်အစၢအိၣ်ဖျါထီၣ်လၢတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဆိတလဲသး
- န့ၢ်ပၢ်တၢ်ထံၣ်သ့ၣ်ညါခိဖျိတၢ်မၤက့ၢ်ဘၣ်ထွဲတၢ်မိၢ်ပုၤကမ့ၢ်ဒ်ဖိအဂီၢ်အကျိၤတဖၣ်, တၢ်ကဲထီၣ်ဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ်အလံာ်တၢ်ဖြိ, မိ/စတိၣ်ကံၤယီၤမကြိၣ်, တၢ်စၢဖးလိာ်သးလၢကတၢ်ဖိတၢ်လံၤ, တၢ်အသံးအကၢ်တၢ်သကးပတီၢ်အတၢ်အိၣ်ဖျါ, တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ/တၢ်လုၢ်ဘၢတၢ်ခိဖျိအဘၣ်စၢ, န့ၣ်ဆၢခဲမံးစကြိၣ်, ကံၤဖျိၣ်-တၢ်ထုးလီၤဆူ, ကံၤဆံၣ်, ဘုး, အံၤသ့ၣ်, နယုၤချံၤယါခဲမံးစကြိၣ်

တၢ်ယုသ့ၣ်ညါမၤလိန့ၣ်ဆၢ(လံာ်တၢ်မၤလိ ၁ ခြံးဒုး)
ကီၢ်စဲၣ်တၢ်ဒီးစးကဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤဖဲလံာ်တၢ်မၤလိအံၤကတၢ်န့ၣ်လီၤ.
လၢလံာ်တၢ်ယုသ့ၣ်ညါမၤလိန့ၣ်ဆၢပူၤ, ကွီဖိတဖၣ်က

- က့ၢ်ထံက့ၢ်ဆးဒီးမၤဖျါထီၣ်တၢ်စိာ်ခိကံၢ်ဂံၢ်သဟီၣ်အက့ၢ်အဂီၤကလုၣ်ကလုာ်
- တဲဖျါထီၣ်လၢပိက့ၢ်ဒီးအဘျီမ့ၢ်က့ၢ်လၢတၢ်တရၤသးအထုအထံးလၢထုးထီၣ်အိၣ်တဖၣ်, အဒိ, မိၣ်လံၣ်ခယုၤတၢ်သဟီၣ်အဆံးကတၢ်, ဒီးနယုၤချံၤယါတၢ်ကမ့ၢ်ဖိတဖၣ်
- တဲဖျါထီၣ်ဒီးတဲဆိပံာ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအက့ၢ်အဂီၤတဖၣ်လၢအလိၤဆိလိာ်သး(အဒိ, ဘၣ်ယးပနီၣ်ဘျီဒီးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤကဝိက့ၢ်လၢအဒုးသိးလိာ်သး, တၢ်အချ့ဒီးတၢ်မၤချ့ထီၣ်တၢ်, တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဒီးဂံၢ်သဟီၣ်)
- ထီၣ်သကြိၣ်ဂံၢ်သဟီၣ်အတၢ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သးလၢတၢ်မုၣ်ဖဲ(လ)တဟီၣ်အဆံးကတၢ်ဒီးတၢ်အိၣ်လၢတၢ်မုၣ်ဖဲ(လ)အချ့တဖၣ်
- န့ၢ်ပၢ်တၢ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သးတဖၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤအညိၣ်န့ၢ်တဖၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်အကျိၤအကျဲ, တၢ်အဒိအတဲာ်, တၢ်အဒိခိၣ်အထီဒီးနီၣ်ထီၣ်, တၢ်အဂံၢ်ပျဲၤသိးဒီးတၢ်အကၢ်အကျဲ, တၢ်ဆိတလဲအကျိၤအကျဲ, တၢ်စူးကါအဂုၤကတၢ်
- ဖဲထံနီၤဖးတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်ဒီးဘျီရဲၣ်တၢ်ဂီၢ်တဖၣ်ခိဖျိတၢ်စူးကါတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အကျိၤအကျဲဘၣ်ထွဲဂံၢ်သဟီၣ်, လိမ့ၢ်အုဒီးထးနါအသဟီၣ်, လပီ, ခုခါခဲအံၤအတၢ်ယုသ့ၣ်ညါမၤလိန့ၣ်ဆၢ, ဒီးစးဖိကဟၣ်ပိညါ

တၢ်မၤလိဘၣ်ထွဲခိၣ်ယုၤန့ၣ်ဆၢ(လံာ်တၢ်မၤလိ ၁ ခြံးဒုး)
လၢတၢ်မၤလိဘၣ်ထွဲခိၣ်ယုၤန့ၣ်ဆၢပူၤ, ကွီဖိတဖၣ်က

- မၤလိလၢခိၣ်ယုၤမ့ၢ်တၢ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သးလၢအဘၣ်အဘုၤလၢတၢ်ဆဲးက့ၢ်လိာ်သးလၢပုၤကညိၣ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်အဘၣ်စၢ
- ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်မၤလိဘၣ်ထွဲခိၣ်ယုၤန့ၣ်ဆၢတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၣ်အမ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ်အလီၤကဝိလီၤဆိလၢဖဲအ့ၣ်
- မၤလိပုၤကညိၣ်အတၢ်မၤဘၣ်ခိၣ်ယုၤန့ၣ်ဆၢဒီးပုၤအနီၣ်ဂံၢ်တဖၣ်သ့တၢ်တီၤမၤစၢတဖၣ်ဒီးလဲၣ်
- က့ၢ်ကဒါက့ၢ်ဘၣ်ထွဲဖဲအ့ၣ်တၢ်မၤအကျဲဒီးတဲဖျါပုၤဖဲအ့ၣ်ဖိတဖၣ်သ့နီၣ်ဂံၢ်စရိဒီးတၢ်အဒိတဖၣ်လၢကတဲဖျါထီၣ်တၢ်က့ၢ်ထံက့ၢ်ဆးလၢန့ၣ်ဆၢအတၢ်လီၤတီၢ်လီၤဆိတဖၣ်ဒီးလဲၣ်
- သ့တၢ်မၤတၢ်ဆၢတဲာ်အဒိ-; မၤဘၣ်ယးလၢတၢ်ဆိကမိၣ်တယၢ်ပၢ်ဒီးတၢ်ကဲထီၣ်နီၣ်နီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤ

နီၣ်ခိၣ်က့ၢ်ဂီၤပိညါဒီးတၢ်မုၣ်သးပိညါ(လံာ်တၢ်မၤလိ ၁ ခြံးဒုး)
လၢတၢ်မၤလိနီၣ်ခိၣ်က့ၢ်ဂီၤပိညါဒီးတၢ်မုၣ်သးပိညါပူၤ, ကွီဖိတဖၣ်က

- မၤလိနီၣ်ခိၣ်က့ၢ်ဂီၤပိညါဒီးတၢ်မုၣ်သးပိညါဂံၢ်ခိၣ်ထံးအတၢ်ဆိကမိၣ်, လၢအပၣ်ယုာ်မိၢ်ပုၤရဲၣ်သဲကတီၢ်ကံၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤဆူတၢ်သးသမ့အိၣ်အပတီၢ်ဒီးလဲၣ်
- တဲဖျါထီၣ်ဒီးတဲန့ၢ်ပၢ်တၢ်ဆိလီၤပၢ်လီၤဒီးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲတဖၣ်ခိဖျိပုၤကညိၣ်မိၢ်ပုၤလၢအနီၣ်ခိၣ်တဖၣ်မၤစၢလိာ်သးလၢအပတီၢ်အကျဲအပိၣ်စ့စ့
- မၤလိနီၣ်ခိၣ်က့ၢ်ဂီၤအတၢ်ကိးလၢကတဲဖျါထီၣ်ပနီၣ်ခိၣ်မိၢ်ပုၤတဖၣ်, အကုၣ်အက့, ဒီးဘၣ်ယးမိၢ်ပုၤအလီၤအကျဲတဖၣ်
- မၤလိထံးဂျူအညၣ်, မၤလိတၢ်က့ၢ်ထံးဂျူလၢခဲးခြိၣ်စကိး, မိၢ်ပုၤအနီၣ်ခိၣ်တဖၣ်မၤစၢလိာ်သး, ဒီးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲ, ပုၤကညိၣ်ယံတက့ၢ်, ဘၣ်ယးညၣ်ထုၣ်, ဒီးထုၣ်ပုၤနီၣ်ခိၣ်အကျိၤအကျဲတၢ်မၤဘၣ်ထွဲလိာ်သးတဖၣ်

တၢ်ဟ့ၣ်အါထီၣ်လံာ်တၢ်မၤလိလၢအပၣ်ယုာ် AP တၢ်မၤလိဘၣ်ထွဲခိၣ်ယုၤန့ၣ်ဆၢ, AP တၢ်မုၣ်ပိညါ, ဒီး AP တၢ်ယုသ့ၣ်ညါမၤလိန့ၣ်ဆၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.